

Genomisk selektion status, erfaringer og muligheder for øget avlmæssig fremgang – herunder effekt på den praktisk avlsplan – populations og besætningsniveau

Lars Nielsen

Trygve R. Solberg

Innhold

- Del 1 Trygve R. Solberg,
  - Bakgrunn for genomisk seleksjon
  - Prinsipper og teknologisk utvikling
  - Muligheter og utfordringer
- Del 2 Lars Nielsen,
  - Genomisk seleksjon i praksis
  - Endringer i avlsplan/seleksjon av okser
  - Konsekvenser og muligheter

• Del 1

Trygve R. Solberg

- Bakgrunn
- Teknologisk utvikling
- Muligheter og utfordringer

Bakgrunn

- Startet som en idé av Theo Meuwissen *et al.* (Første vitenskapelige artikkel i Genetics, 2001)
- Alternativ/forbedring av MAS (Marker Assisted Selection)
  - MAS hadde sine svakheter
  - Konsekvens av teknologisk utvikling med flere genetiske markører
- Ideen ble raskt fanget opp av industrien, spesielt etter 2006 (WCGALP og flere artikler basert på simuleringer (Solberg *et al.*, L. Schaeffer, D. Gianola *et al.*, B. Hayes *et al.* +++)
- Første 'kommersielle' anvendelse høsten 2006 (CRV)
- Første GS selekterte okser på markedet i 2008 (InSire fra CRV) (Viking Genetics siden 2009 med GenVik)

Hvorfor genomisk seleksjon?

- Rask utvikling innen 'genomics'!
  - Tilgjengelig et stort antall markører som dekker store deler av den totale arvemassen (genomet)
    - Storfe : 54K og 777K SNP markører
  - Raskere og billigere SNP-genotyping
  - Hel-genom sekvensdata tilgjengelig ('1000 bull genome' og Gene2Farm)
- Potensialet for raskere genetisk fremgang (doubling), samt reduserte kostnader
  - Forutsetter god sikkerhet på GS-avlsverdier
  - Kortere generasjonsintervall
    - Genotyping kan gjøres tidlig i dyrets liv
  - Sterkere seleksjon er mulig

• Prinsippet og stegene frem til en GEBV (1)

1. Genotyper mange dyr med informasjon (såkalte referansepopulasjon)
Kartlegger DNA-markørene (SNP) på hvert kromosom (ATGGATTCA....)
2. Beregner sammenhengen og effekten av SNP-markørene og egenskapene (alle egenskaper!)

Sammenhengen og effekten av SNP-markørene i referansepopulasjonen danner grunnlaget for å lage såkalte 'prediksjonslikninger'

• Prinsippet og stegene frem til en GEBV (2)

3. Nye seleksjonskandidater (uten fenotyper) genotypes så tidlig som mulig
4. Sammenhengen mellom SNP og egenskap, samt effekten av SNP-markørene er kjent fra ref. pop. og gjennom prediksjonslikningene
5. Summer effekten av SNP-markører og velg kandidater med høyest verdi

Fenotyper er fortsatt viktig, da ref. pop. hele tiden må oppdateres!!!

• Måter å bruke GS info i praksis

- 2 alternativer med varianter av alternativ 2
  - Alt. 1: Kutta ut avkomsgransking og utelukkende satse på GS selekerte okser (unge eliteokser!)
  - Alt 2: Utnytte GS-info i eksisterende avlsopplegg (flere varianter):
    - GS pre-seleksjon (Geno sitt valg)
    - Tilby GS ungokser (Viking Genetics sitt valg)
    - Slakte venteokser basert på GS info
    - ...
    - ...
    - ...

• Muligheter og begrensninger/utfordringer

- Begrenset størrelse på ref. pop. skaper usikkerhet på verdiene (Bl.a. bakgrunn for samarbeidet innen EuroGenomics, InterGenomics, Gene2farm m.fl.)
- Utfordring med høye sikkerheter på våre 'nordiske' egenskaper som helse og fruktbarhet p.g.a. lav arvegrad og kompleksiteten i egenskapene
- Mulighetene er å øke ref. pop. med å slå sammen beslektede populasjoner (Viking rødt og Norsk rødt)
- Muligheter å bruke tettere SNP-markører (777K) og utnytte sekvensdata
- Mulig å utnytte data fra krysninger (NRF x HOL og Viking Red x HOL)

• Hvor er vi så i dag med våre muligheter?

- Viking Genetics og Geno signerte en samarbeidsavtale om utveksling av genotyper og etablering av felles ref. pop. høsten 2010
- Resultatet ble presentert på EAAP 2011 i Stavanger (Heringstad *et al.*)
- Fortsatt enighet om videre samarbeid (2012-2013), og videre FoU med felles ref. pop. på tvers av de nordiske land (NOR, SWE, FIN, DEN)

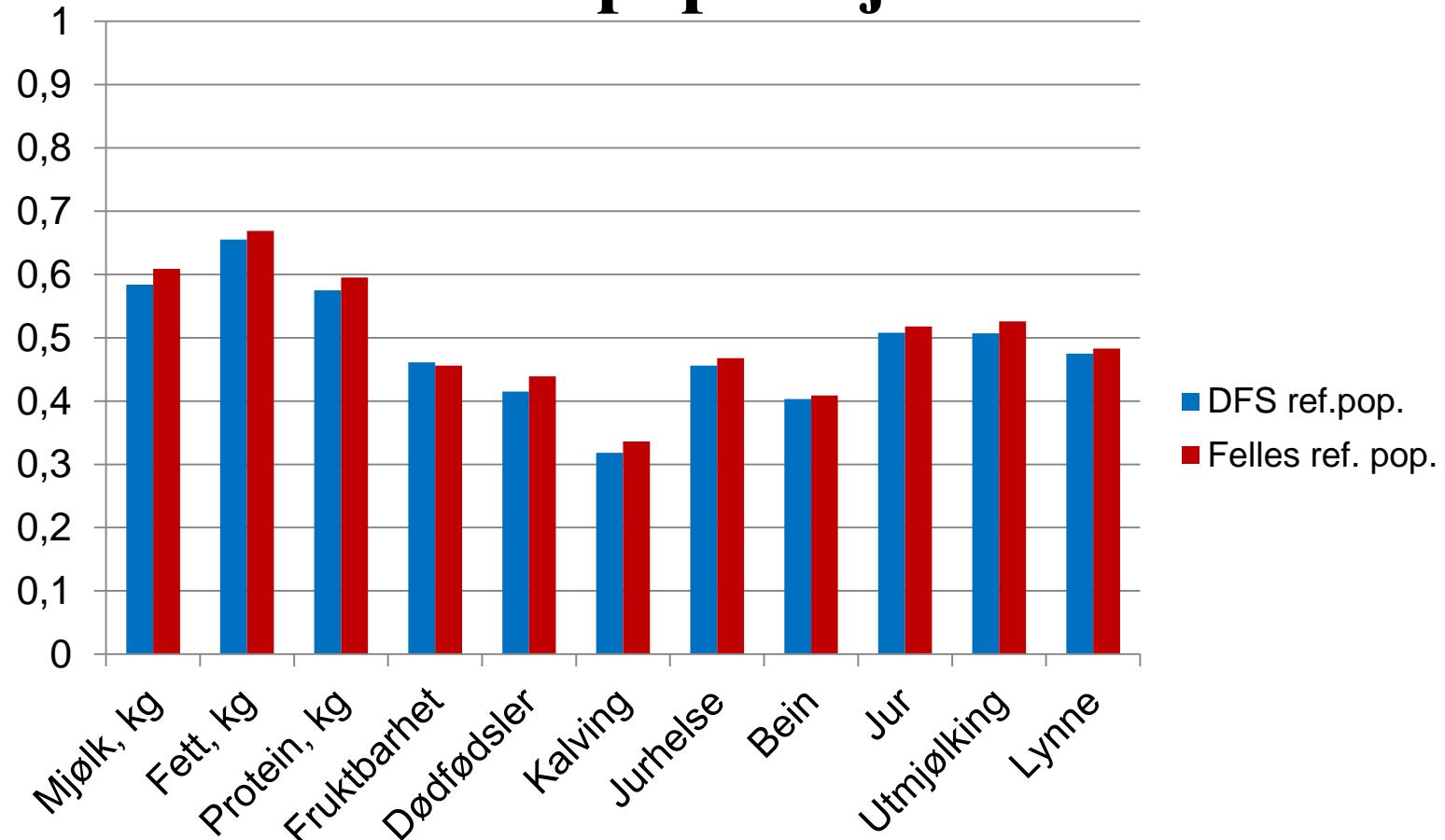

Antall okser i felles nordisk referansepopulasjon

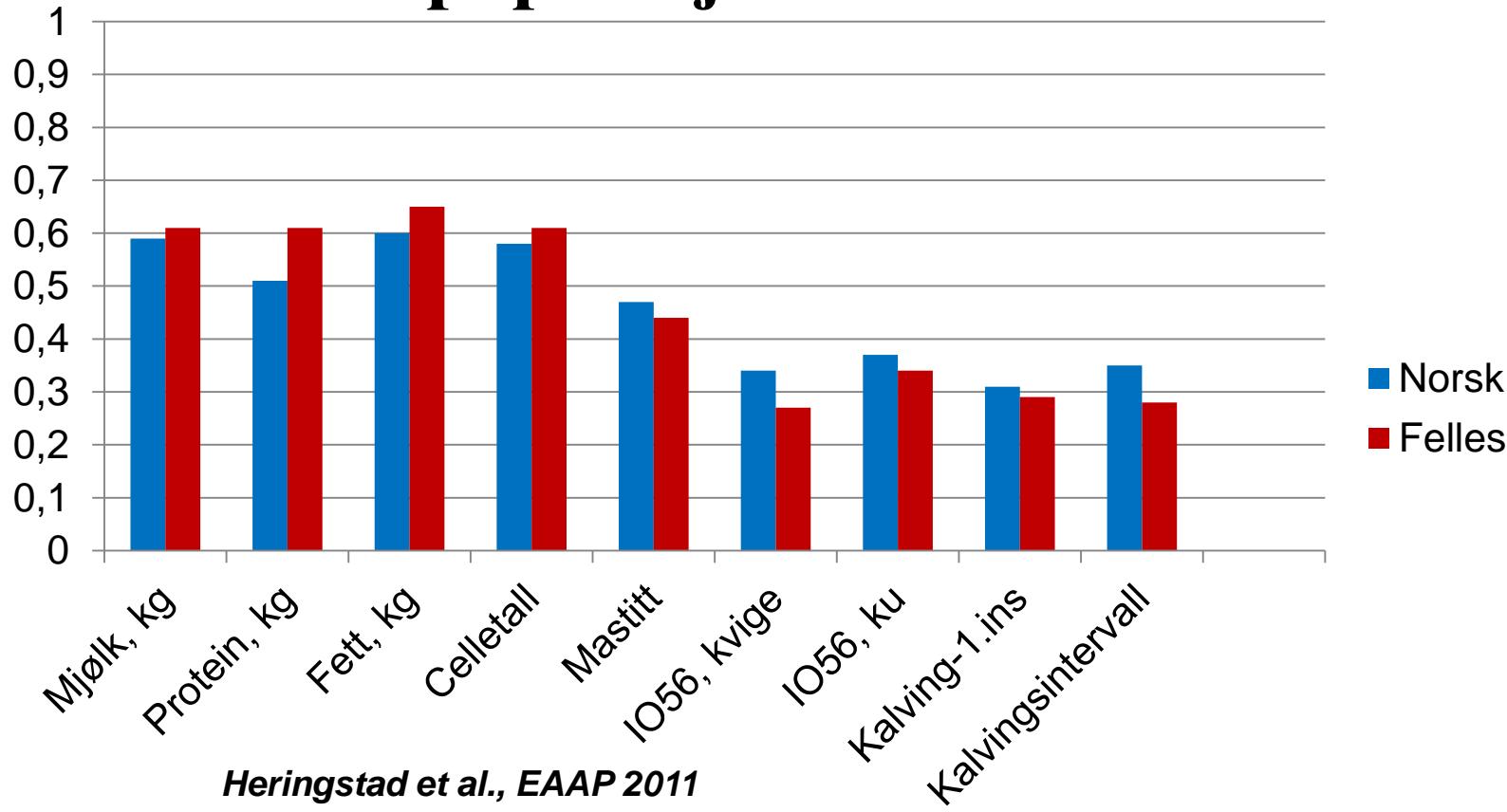
Rase	Antall okser
RDM	858
Finsk Ayrshire	2183
SRB	1356
NRF	2796
TOTAL	7193

Gir en felles nordisk referansepopulasjon bedre sikkerhet på genombaserte avlsverdier?

Korrelasjon mellom genombaserte avlsverdier og tradisjonelle avlsverdier for Viking rød med egen (DFS) og felles nordisk referansepopulasjon

Korrelasjon mellom genombaserte avlsverdier og tradisjonelle avlsverdier for NRF med egen og felles nordisk referansepopulasjon

Heringstad et al., EAAP 2011

Konklusjon

- Store utfordringer for våre 'små' røde raser, men også store muligheter:
  - Genetisk sett er våre 'røde' raser best på helse og fruktbarhet
  - Stor effektiv populasjonsstørrelse med stor genetisk variasjon
  - Teknologien jobber for oss
    - 'High-density' SNP markører (>777K) og bedre metodikk som muliggjør GS også for lavarvelige egenskaper
    - 'Whole genome' sekvensering som muliggjør å skreddersy SNP markører som egner seg i en 'multi-breed' ref. pop.
    - Utnytte det vi eksporterer (krysningsdyr (50/50 Røde x Hol))
  - Bærekraftig og bredt avlsmål
  - God kompetanse innen genetikk på nordisk nivå

Del 2

Lars Nielsen, VIKING
GENETICS®
INTERNATIONAL

- Genomisk seleksjon i praksis
- Endringer i avlsplan/seleksjon av okser
- Konsekvenser og muligheter

• Store ændringer i avlsplanen

- Introduktionen af genomisk selektion har medført store ændringer i avlsplanen og procedurerne, der benyttes i det daglige arbejde
  - Antal igangsatte tyre
  - Udvælgelse af tyremødre
  - Udvælgelse af tyrefædre
  - Tyreanvendelsen i populationen
  - Håndtering af ventetyre
- Procedurerne er ens i racerne, men der er alligevel lidt forskelle afhængig af sikkerhederne på avlsværditallene

• Referencegruppe er vigtig for sikkerhederne

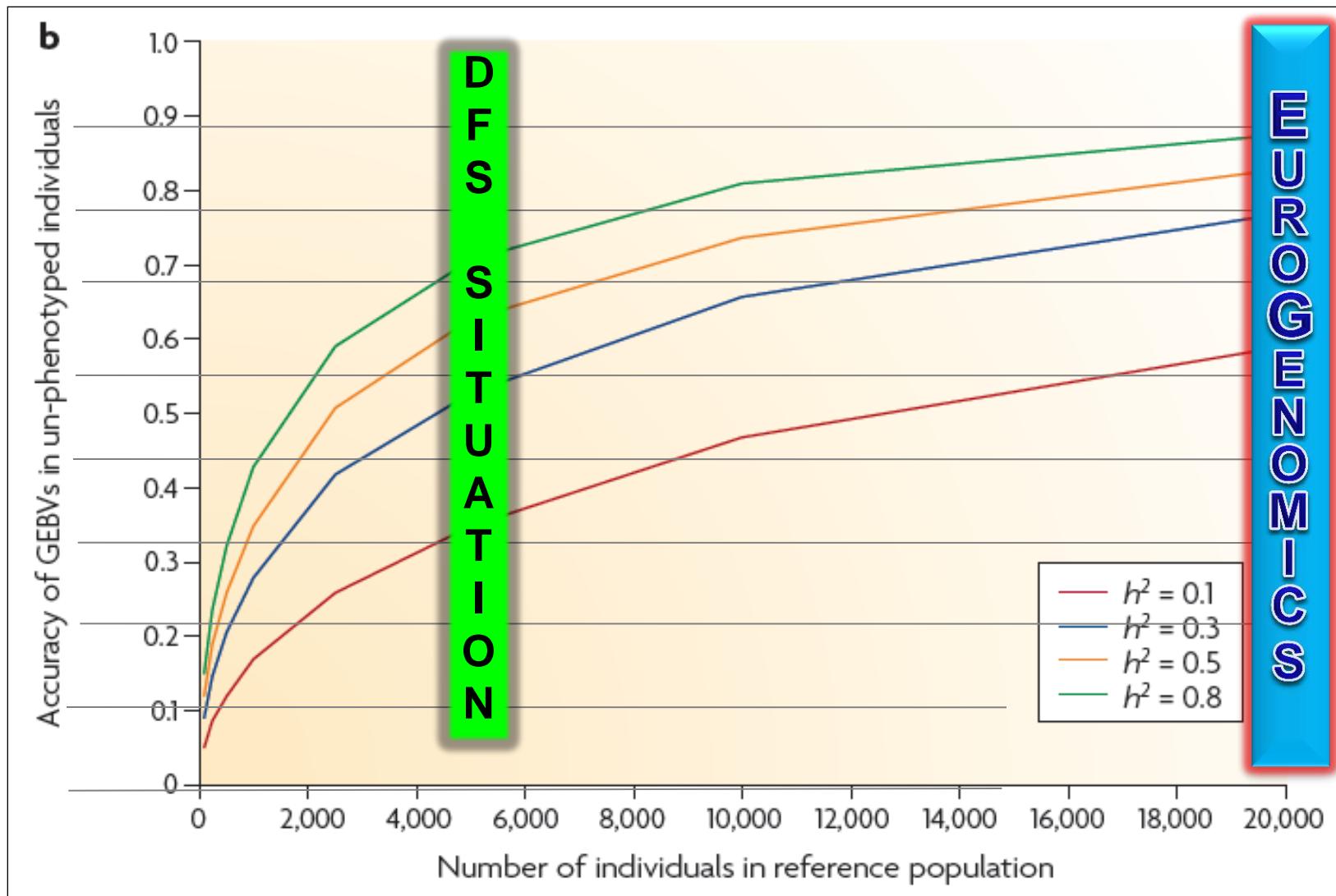
- Referencegruppen med afprøvede tyre er vores facilitiste
- Hos Holstein har vi mere end 22.000 afprøvede tyre
  - Partnere i EuroGenomics
    - UNCEIA – France
    - CRV – Holland
    - DHV og VIT – Germany
    - Spanien - CONAFE
    - VikingGenetics – Danmark, Sverige og Finland
  - Sikkerheden sted med ca 10 %, da vi inkluderede referencetyre fra de øvrige EuroGenomics lande

• Referencegruppe

- Hos VikingRed og NRF har vi fælles referencegruppe
  - I alt ca. 8.000 tyre fra VikingGenetics og Geno
  - Øgning i sikkerhed desværre meget moderat (0-2 %)
- Jersey
  - Store udfordringer mht. sikkerhederne
    - 1.100 referencetyre
    - Udfordring på sikkerhed specielt på ydelse
    - Pt. ingen gevinst med GS ved ydelse
  - Samarbejde med USJ håbes at øge sikkerhederne

Sikkerheder afhængig af referencegruppe

Goddard & Hayes, 2008

ECONOMIC GENOMICS

• Fremtiden referencegruppe

- Indtil nu består referencegrupperne udelukkende af afprøvede tyre
- Dette kan ændres til også at indeholde hundyr
  - Kræver test af hundyr i stor skala
  - Ikke kun besætningens bedste dyr – der ofte vil bidrage med "bias"
- Specielt for røde racer og Jersey kan dette være en stor fordel, der på sigt kan øge sikkerhederne
  - Vi vil arbejde på dette i den kommende periode

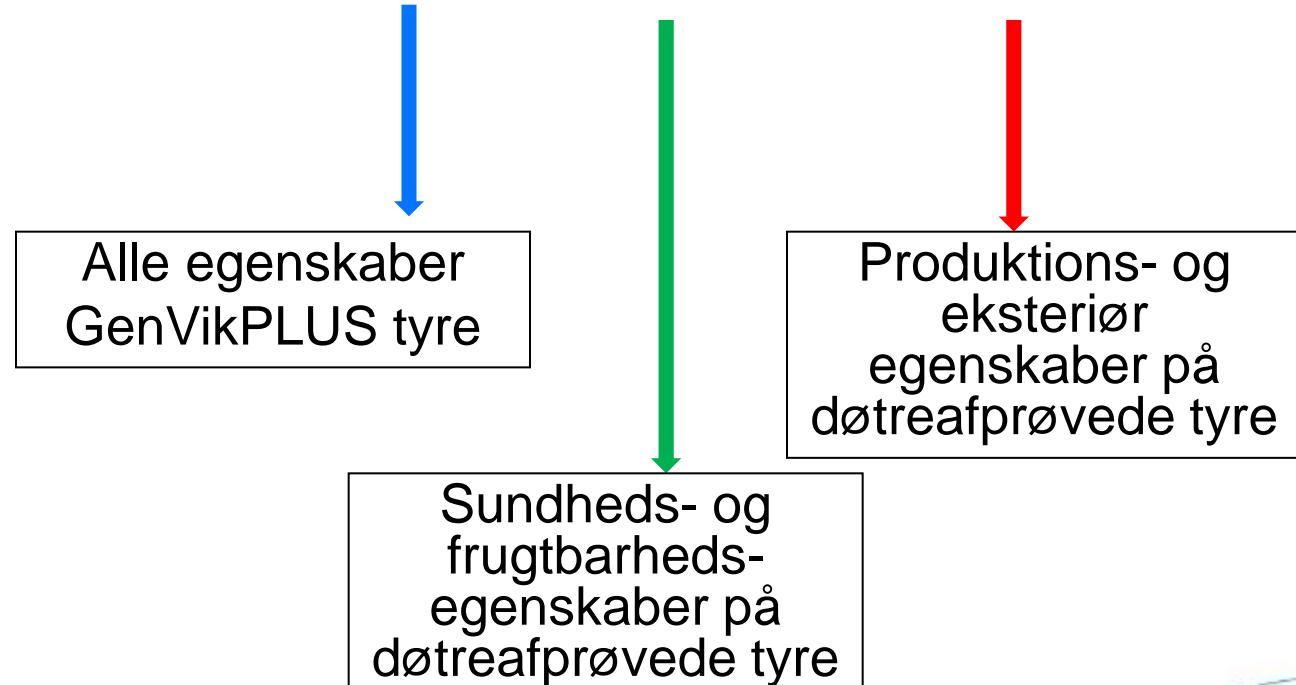
Ekstra fremgang i sikkerhed ved GS

	Holstein	VikingRed	Jersey
Ydelse	0,30	0,22	-0,03
Mælk	0,41	0,20	0,09
Fedt	0,39	0,25	-0,02
Protein	0,32	0,20	0,00
Frugtbarhed	0,23	0,17	0,12
Fødsel	0,23	0,15	0,03
Kælvning	0,19	0,08	0,15
Yversundhed	0,31	0,14	0,19
Øvrige sygdomme	0,20	0,13	-0,27
Krop	0,16	0,23	0,11
Lemmer	0,14	0,20	0,16
Malkeorganer	0,40	0,09	0,14
Malketid	0,32	0,17	0,13
Temperament	0,16	0,12	0,05
Holdbarhed	0,08	0,13	0,16

Sikkerheder i relation til indeksniveau

Dyr med sand avlsværdi på +25

Sikkerhed	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	95%
Sand AV (min)	+6	+7	+9	+11	+13	+15	+18	+20
Sand AV (max)	+44	+43	+41	+39	+37	+35	+32	+30

• 5-8 GenVikPlus har samme forventede ændring i avlsværdital som én afprøvet tyr

Mindre fokus på enkelte tyre, men fokus på grupper af tyre

Ungtyreprogrammet før og nu

VikingGenetics

- Holstein : Før 350 ungtyre nu 175 ungtyre
- VikingRed: Før 225 ungtyre nu 200 ungtyre
- Jersey: Før 55 ungtyre nu 55 ungtyre

Geno

- NRF: Før 125 ungtyre nu 115 ungtyre
  - 300 indsættes på individafprøvning
  - Reduseres til 230 ved årsskiftet 2012/2013

• Fra kalv til elitetyr – selektion i flere trin (VG)

10-15 bedste udvælges som brugstyre

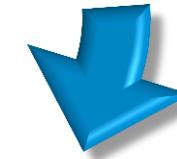
Alle drægtigheder screenes

Døtres egenskaber registreres gennem 4 år
=avlsværdital på tyren

1.800/ 2.000/450 udvælges på NTM,
og der laves genomisk test

15-20/20-25/12-15 benyttes som
GenVikPLUS-tyre

175/200/55
igangsættes
som ungtyr
(1500-2000 doser)

260/275/65
indkøbes
udfra
GAV-værdier

Hvordan vælges tyrekalve til genomisk test ?

- Vi sørger for at kombinere racens bedste hundyr med racens bedste tyre
  - Nogle kalve fremkommer fra almindlige drægtigheder, som vi screener ude i de enkelte besætninger
    - Højt rangeret ko/kvie insemineret med tyrefar
  - Andre fremkommer ved, at højt rangerede genomisk testede kvier / køer skylles med tyrefædre
    - I denne version ved vi med god sikkerhed at mor og far er gode avlsdyr, og vi tester efterfølgende kalven for at undersøge den mendelske udspaltning.
  - Vi har fået yngre tyremødre og tyrefædre

• Valg af tyrekalve til avlsprogrammet

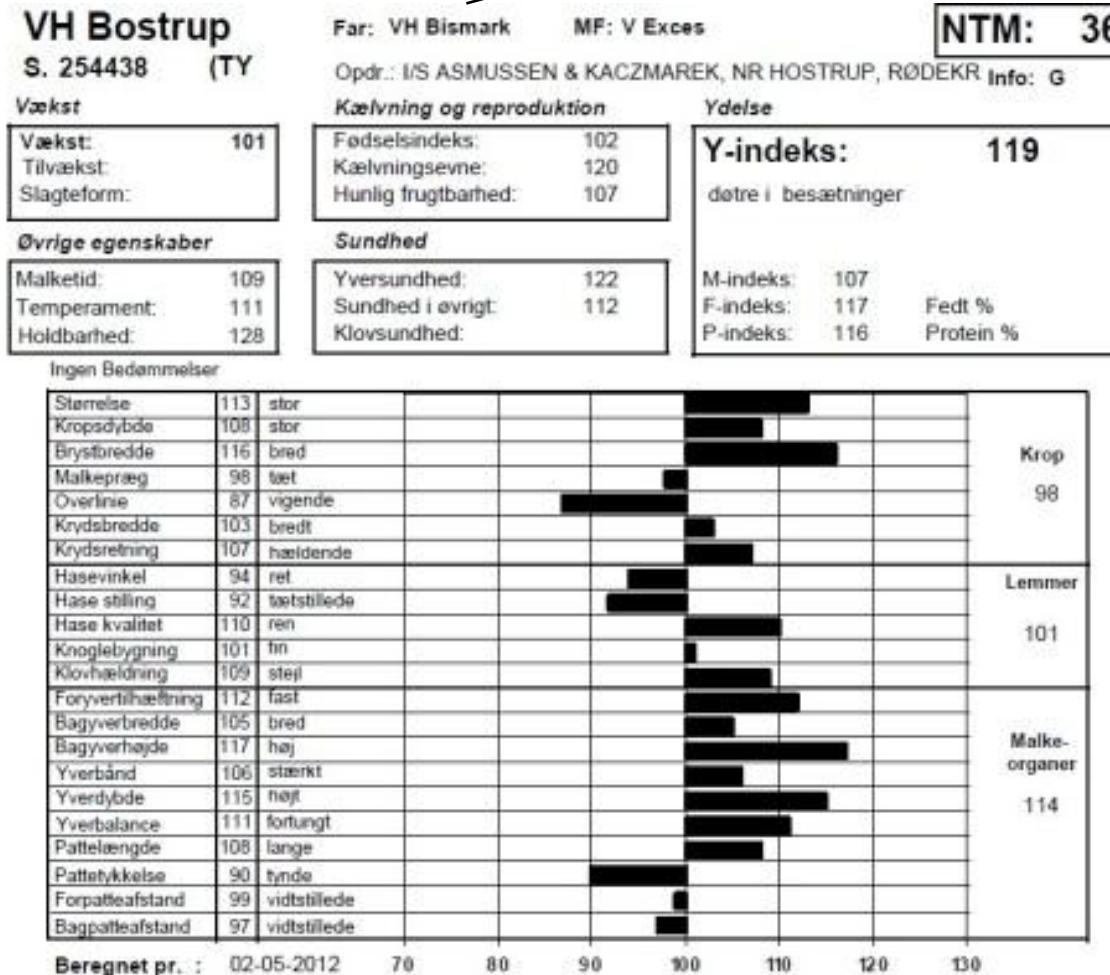
- Før GS:
  - Meget focus på tyrelinje, dvs. tyre med højt NTM som far, morfar og oldefar.
- Med GS:
  - Vi har mulighed for at lede efter positive mendelske udspaltninger i alternative afstamninger der ikke ligger helt i toppen med NTM.
    - Giver mindsket indavl
    - Men passer vi ikke på at GS også betyde øget indavl.....da vi nemt kan komme til at selektere i de samme afstamninger der tester højt

• Valg af tyrefædre

- Sikkerhederne i de enkelte racer afspejler forholdet mellem afprøvede tyre og genomisk testede tyre blandt tyrefædrene – jo højere sikkerhed jo flere unge tyre i toppen.
- Frekvens af tyrefædre
  - Holstein: 75 % genomisk testede tyre
  - Viking Red: 50 % genomisk testede tyre
  - Jersey : 30-40 % Genomisk testede tyre

• Den nye situation

Faderen VH Bismark er selv GenVikPLUS tyr

Høj rangering, men lidt lavere sikkerhed

Sædforbrug Viking lande jan –apr 2012

	VR	Hol	Jer	Beef
X-Vik	2,9 %	4,4 %	8,4 %	1,8 %
Afprøvede	49,1 %	33,3 %	49,8 %	79,1 %
GenVikPLUS	20,5 %	34,1 %	19,0 %	-
Ungtyre	26,8 %	24,9 %	22,6 %	13,1 %
Import	0,8 %	3,3 %	0,1 %	5,9 %

Sædforbruget går i retning af flere og flere GenVikPLUS doser

Konsekvenser af ændringen med GS (VG)

- Fremover kun brug for færre tyrepladser, da:
  - Vi igangsætter 200 tyre færre pr år
  - Slagter blandt ventetyre
- Ventetyre slagtes, hvis vi vurderer at sandsynligheden for at blive ny brugstyr er lav:
  - Ventetyre med lavt NTM
  - Oftest i større sønnegrupper
  - Ofte sønner efter GenVikPLUS tyre, hvor faderen er faldet i indekser efter døtre information

• Tyrestationer

Assentoft – head office

Bovlund , Denmark

Skara – Office in Sweden

Hollola – Office in Finland

- Lukkede stationer

Hovilahti, Pieksämäki, Finland

Falkenberg, Torsholm, Sweden

Blaksmark/Vardegård, Denmark

Muhos, Finland

• Muligheder med GS i de enkelte besætninger

- Hvis man vil foretage ET på besætningens bedste hundyr og ønsker at levere tyre til kvægavlsvoreningen, er det en god ide at teste hundyr i sin besætning
- På sigt kan genomisk selektion også være et redskab til at finde, hvilke hundyr der skal insemineres med malkekøvæg, kødkøvæg eller endda slagtes/sælges
  - I dag er prisen for en genomisk test dog for høj til, at vi kan anbefale denne strategi for hele besætninger, hvis ønsket er at skabe forbedret indtjening
  - Når prisen på genomiske tests sænkes, kan modellen dog være attraktiv – og stor skala test startes op

Andre muligheder

- VikingGenetics arbejder for øjeblikket med at analysere fordelene vil intensiv anvendelse af avancerede reproductionsteknikker i avlsarbejdet:
  - ET
  - Ovum Pick Up
  - In vitro befrugtning
  - Brug af biopsier og GS på embryoner inden ilægning
- Dette forventes at udnytte de bedste hundyr mere intensivt med større avlsmæssig fremgang til følge